

Ezüstfenyő Idősek Otthona Nógrád Vármegye

3078 Bátortereny, Makarenkó út 24.

Tel/fax:32/350-646 Tel:32/350-642

E-mail: igazgato@ezustfenyootthon.hu

Házirend 1./b számú melléklete

Ikt.szám: 91203-A/138-2/2023.

A Szépvölgyi Idősek Otthona Korlátozó intézkedések szabályzata

A szabályozás a következő jogszabályok rendelkezéseire figyelemmel készült:

- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.).
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (továbbiakban: Eü.tv).
- az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (továbbiakban: Rendelet)
- 60/2004.(VII.6.) ESzCsM rendelet a pszichiátriai betegek intézeti felvételének és az ellátásuk során alkalmazandó korlátozó intézkedések szabályairól (továbbiakban (ESzCsM rendelet).

A szabályozás területi hatálya:

Szépvölgyi Idősek Otthona Kazár-Mizserfa
(3147 Mizserfa, Május 1. út 82. (telephely).

A szabályozás személyi hatálya:

A szabályzat személyi hatálya vonatkozik:

1. Ellátottak:

- Az SZt. 94/G. §. (1) bekezdése, valamint az Eütv. 188. §. d) pontjában meghatározott betegeket ellátó valamennyi bentlakásos intézményben, az Eütv. szerinti veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető magatartás tanúsítása esetén a pszichiátriai betegek jogaira vonatkozó rendelkezések figyelembe vétele mellett, az Eütv. 192. § kell alkalmazni az e § szerinti eltérésekkel.
- Az Eütv. 188. §. d) pontja meghatározásában: „pszichiátriai beteg az a beteg, akinél a kezelő orvos a BNO 10. revíziója szerinti Mentális és Viselkedés zavar (F00-F99), illetve szándékos önártalom (X60-X84) diagnózisát állítja fel.”
- A V. főcsoport – Mentális és Viselkedés zavarok (F00-F99) közé tartoznak az Organikus szimptomatikus mentális zavarok csoportjai (F00-F09), ezek között pedig felsorolásra kerülnek a következő betegségek idős ellátásban:
- (F00) Dementia Alzheimer –betegségben, a (F01) Vascularis dementia,
- (F02) Dementia egyéb, máshová osztályozott betegségekben, a (F03) Nem meghatározott Dementia.

Idősek otthonában korlátozó intézkedés csak az előzőekben leírt esetekben alkalmazható, amennyiben az érintett ellátott esetében megállapításra, és igazolásra került a fentiekben felsorolt valamelyik betegség.

2. Dolgozók:

- a telephelyen szakmai feladatot ellátó személyzet valamennyi munkatársára.

I. Előzetes általános tájékoztatási kötelezettség

Az intézménybe történő felvételkor az intézményvezető írásos formában tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, illetve törvényes képviselőjét

- a) a korlátozó intézkedésre vonatkozó szabályokról,
- b) az ellátotti jogokról a korlátozó intézkedés alkalmazása esetén,
- c) az ellátottjogi képviselő, illetve az érdekképviseleti fórum elérési lehetőségéről,
- d) a panaszjog lehetőségéről, gyakorlásának szabályairól.

II. Korlátozó intézkedés formái, maximális időtartama

A korlátozó intézkedés elsődlegesen pszichés megnyugtató, fizikai korlátozás, (kivételesen szabad mozgásban történő korlátozás, intézményen belüli elkülönítés) kémiai korlátozás, vagy ezen eszközök komplex alkalmazása.

1. pszichés megnyugtató: az ellátott, beteg felszólítása veszélyeztető, vagy közvetlen veszélyeztető magatartástól való tartózkodásra, ill. ilyen magatartások abbahagyására, valamint a veszélyeztető, ill. közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárítását célzó beavatkozásokkal, kezelésekkel történő együttműködésre való felszólítás. A pszichés megnyugtatósnak minden esetben meg kell előznie az egyéb korlátozások alkalmazását, kivéve, ha a körülmények az alkalmazást kizárják, és az egyéb korlátozás haladéktalan alkalmazása feltétlenül szükséges az eredményesség biztosításához.

2. fizikai korlátozás: az ellátott, beteg szabad mozgásának megtagadása intézményen belül, elkülönítés, rögzítés.

Az elkülönítés megfigyelésre alkalmas, balesetmentességet biztosító helyiségben (A jelű épület második emeleti betegszoba) folyamatos szakmai felügyelettel történhet.

Rögzítés esetén biztosítani kell az ellátott kényelmét. Az ellátott állapotától függően a rögzítést maximum 2 óra múlva lazítani szükséges.

3. kémiai korlátozás: a veszélyeztető, illetve a közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárításához szükséges mennyiségű gyógyszer beleegyezés nélkül történő alkalmazása.

Kémiai korlátozás kizárólag orvosi, pszichiáter szakorvosi utasításra történhet. A veszélyeztető, illetve a közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárításához szükséges mennyiségű gyógyszer adható, a napi maximális adag feltüntetésével, amit az egészségügyi dokumentációban azonnal rögzíteni szükséges.

4. egyéb korlátozó intézkedés: az 1, 2, 3. pontokban felsorolt intézkedések komplex alkalmazásával történő korlátozás.

Ha az ellátott közvetlen veszélyeztető magatartása csak azonnali gyógyintézeti kezelésbe vétellel hárítható el, az észlelő orvos intézkedik a pszichiátriai osztályra történő szállításról, melynek okait részletesen dokumentálja, indokolja.

III. Korlátozó intézkedések elrendelése

Az ellátott önmagára, vagy másokra veszélyeztető magatartása esetén korlátozó intézkedést kell alkalmazni. A korlátozó intézkedés végrehajtása előtt annak elrendeléséről és formájáról, valamint a korlátozó intézkedés feloldásáról az ellátottat szóban tájékoztatni kell. El lehet tekinteni az ellátott beleegyezésétől, de a tájékoztatást ilyen esetben is a lehetőségekhez képest meg kell kísérelni.

Korlátozó intézkedés elrendeléséről háziorvos, pszichiáter szakorvos, vagy ennek hiányában ügyeletes orvos dönt.

A fentiekben megjelölt orvosok elérhetőségének hiányában, az intézményvezető által műszakonként kijelölt, a korlátozó intézkedés alkalmazására döntési joggal rendelkező ápoló jogosult az intézkedés elrendelésére, ebben az esetben az intézmény orvosát és az intézmény vezetőjét a korlátozó intézkedés alkalmazásáról haladéktalanul tájékoztatni kell.

A korlátozó intézkedés alkalmazása esetén ide nem értve a pszichés megnyugtatót a Szociális és Nyugdíjpolitikáért felelős Miniszter által meghatározott a Szociális Ágazati Portálon közzétett adatlapot kell kitölteni. A Korlátozó intézkedés időtartama alatti megfigyeléseket, állapot leírást a betétlapon kell részletesen feltüntetni. A kitöltött adatlapot a gondozási tervhez kell csatolni. A korlátozó intézkedés időtartama alatti megfigyeléseket, állapotleírást a betétlapon kell részletesen feltüntetni.

IV. A korlátozó intézkedés egyes formái mellé rendelt megfigyelés szabályai

A korlátozó intézkedés alkalmazásának ideje alatt az ellátott állapotának folyamatos, fokozott ellenőrzése szükséges, amely magában foglalja a fizikai, pszichikai, higiénés és egyéb szükségletek felmérését és ezeknek az ellátott állapotának megfelelő kielégítését.

Az ellenőrzésnek arra is ki kell terjednie, hogy szükséges-e a korlátozó intézkedés további fenntartása, illetve az alkalmazott módszer megváltoztatása. Az ellenőrzés módját és gyakoriságát az orvos határozza meg és erre vonatkozó döntését az ápolási dokumentációban, rögzíti. Az ellenőrzést, az ellátott megfigyelését végző személy haladéktalanul köteles jelezni az orvosnak az általa észlelt, egyéb korlátozó intézkedések alkalmazása szempontjából jelentős változásokat.

V. A korlátozás elrendelésének és feloldásának szabályai

A korlátozó intézkedés folyamata addig tarthat, illetve az adott helyzethez igazodva olyan mértékű lehet, amely a veszély elhárításához feltétlenül szükséges, és az elrendelés oka fenn áll.

Több lehetséges és alkalmas korlátozó intézkedés közül azt kell választani, amely az intézkedéssel érintettre a veszélyeztető, illetve közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárításához szükséges legkisebb mértékű korlátozással, hátránnyal jár!

A korlátozó intézkedés nem lehet büntető jellegű, embertelen vagy megalázó. A korlátozó intézkedés a veszélyeztető állapot megszüntetését szolgálja és az ellátott biztonságos helyzetének visszaállításáig, állhat fenn. A veszélyhelyzet elhárulását követően annak feloldását, a korlátozó intézkedést elrendelő személy írásban kezdeményezi.

A korlátozó intézkedések elrendelése során, és az alkalmazás teljes időtartama alatt az emberi méltósághoz való jog nem korlátozható, a testi épséghez és az egészséghez való jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

VI. A korlátozó intézkedés alkalmazása során történő tájékoztatási kötelezettségek

Az ellátott törvényes képviselőjét tájékoztatni kell a Rendelet 101/A §.(7). szerint:

- a) a korlátozó intézkedés végrehajtása előtt, halaszthatatlan esetben a végrehajtás alatt vagy azt követően haladéktalanul a korlátozó intézkedés elrendeléséről és formájáról,
- b) a korlátozó intézkedés feloldásáról.

A Rendelet 101/A §.(8) alapján a:korlátozó intézkedés feloldásáról történő tájékoztatással egyidejűleg az adatlap másolatát át kell adni, illetve meg kell küldeni az ellátottnak, valamint törvényes képviselőjének.

Az intézmény orvosa a korlátozó intézkedés alkalmazásáról tájékoztatja az intézmény vezetőjét. Az intézményvezető feladata az intézkedéshez szükséges feltételek, illetve szükség esetén a többi ellátott védelmének biztosítása. A korlátozásról az intézményvezető haladéktalanul köteles tájékoztatni a törvényes képviselőt és az ellátottjogi képviselőt.

VII. A panaszjog gyakorlásának szabályai

A korlátozó intézkedés, eljárás alkalmazása ellen a Szt. 94/G. § (4) alapján az ellátást igénybe vevő vagy törvényes képviselője panasszal élhet az intézmény fenntartójánál.

A panasz kivizsgálásához és a döntéshez a fenntartó szakértőként pszichiáter szakorvost vesz igénybe. A korlátozó intézkedés elleni panasz elintézése során, soron kívül kell eljárni.

A korlátozó intézkedésről szóló eljárásrendet, az intézményben hozzáférhető, jól látható helyen ki kell függeszteni.

VIII. Záró rendelkezés

Jelen szabályzat 2023. április 11. napján lép hatályba és ezzel egyidejűleg a 91203-A/91/2021.. iktatószámú Korlátozó intézkedések szabályzat hatályát veszti.

Bátonyterenye, 2023. április 11.

Bereczné Kelemen Éva
intézményvezető

Mellékletek:

- Tájékoztatás korlátozó intézkedés elrendelhetőségéről
- ADATLAP korlátozó intézkedés elrendeléséhez
- BETÉTLAP

Ezüstfenyő Idősek Otthona Nógrád Vármegye

3078 Bátonyterenye, Makarenkó út 24.
Tel/fax:32/350-646 Tel:32/350-642
E-mail: igazgato@ezustfenyootthon.hu

Tájékoztatás korlátozó intézkedés elrendelhetőségéről

Tisztelt Igénybevevő!

Az intézménybe történő felvételkor az intézményvezető írásos formában tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, illetve törvényes képviselőjét:

- a) a korlátozó intézkedésre vonatkozó szabályokról,
- b) az ellátotti jogokról a korlátozó intézkedés alkalmazása esetén,
- c) az ellátottjogi képviselő, illetve az érdekképviselői fórum elérési lehetőségéről,
- d) a panaszjog lehetőségéről, gyakorlásának szabályairól.

Ha az ellátott, veszélyeztető, vagy közvetlen veszélyeztető magatartást tanúsít, korlátozó intézkedés alkalmazható.

Korlátozó intézkedés formái, maximális időtartama

A korlátozó intézkedés elsődlegesen pszichés megnyugtató, fizikai korlátozás, (kivételesen szabad mozgásban történő korlátozás, intézményen belüli elkülönítés) kémiai korlátozás, vagy ezen eszközök komplex alkalmazása.

- 1. pszichés megnyugtató:** az ellátott, beteg felszólítása veszélyeztető, vagy közvetlen veszélyeztető magatartástól való tartózkodásra, ill. ilyen magatartások abbahagyására, valamint a veszélyeztető, ill. közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárítását célzó beavatkozásokkal, kezelésekkel történő együttműködésre való felszólítás.
- 2. fizikai korlátozás:** az ellátott, beteg szabad mozgásának megtagadása intézményen belül, elkülönítés, rögzítés.
- 3. kémiai korlátozás:** a veszélyeztető, illetve a közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárításához szükséges mennyiségű gyógyszer belegegyezés nélkül történő alkalmazása.
- 4. egyéb korlátozó intézkedés:** az 1, 2, 3. pontokban felsorolt intézkedések komplex alkalmazásával történő korlátozás.

Ha az ellátott közvetlen veszélyeztető magatartása csak azonnali gyógyintézeti kezelésbe vétellel hárítható el, az észlelő orvos intézkedik a pszichiátriai osztályra történő szállításról, melynek okait részletesen dokumentálja, indokolja.

Korlátozó intézkedések elrendelése

A korlátozó intézkedés végrehajtása előtt annak elrendeléséről és formájáról, valamint a korlátozó intézkedés feloldásáról az ellátottat szóban tájékoztatni kell. El lehet tekinteni az ellátott belegegyezéséről, de a tájékoztatást ilyen esetben is a lehetőségekhez képest meg kell kísérelni.

Korlátozó intézkedés elrendeléséről háziorvos, pszichiáter szakorvos, vagy ennek hiányában ügyeletes orvos dönt, mindezek hiányában az arra felhatalmazott és megbízott ápoló.

A korlátozás elrendelésének és feloldásának szabályai

A korlátozó intézkedés folyamata addig tarthat, illetve az adott helyzethez igazodva olyan mértékű lehet, amely a veszély elhárításához feltétlenül szükséges, és az elrendelés oka fenn áll.

Több lehetséges és alkalmas korlátozó intézkedés közül azt kell választani, amely az intézkedéssel érintettre a veszélyeztető, illetve közvetlenül veszélyeztető magatartás elhárításához szükséges legkisebb mértékű korlátozással, hátránnyal jár!

A korlátozó intézkedés nem lehet büntető jellegű, embertelen vagy megalázó. A korlátozó intézkedés a veszélyeztető állapot megszüntetését szolgálja és az ellátott biztonságos helyzetének visszaállításáig, állhat fenn. A veszélyhelyzet elhárulását követően annak feloldását, a korlátozó intézkedést elrendelő személy írásban kezdeményezi.

A korlátozó intézkedések elrendelése során, és az alkalmazás teljes időtartama alatt az emberi méltósághoz való jog nem korlátozható, a testi épséghez és az egészséghez való jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

A korlátozó intézkedés alkalmazása során történő tájékoztatási kötelezettségek

Az ellátott törvényes képviselőjét tájékoztatni kell a Rendelet 101/A §.(7). szerint:

- a) a korlátozó intézkedés végrehajtása előtt, halaszthatatlan esetben a végrehajtás alatt vagy azt követően haladéktalanul a korlátozó intézkedés elrendeléséről és formájáról,
- b) a korlátozó intézkedés feloldásáról.

A Rendelet 101/A §.(8) alapján a:korlátozó intézkedés feloldásáról történő tájékoztatással egyidejűleg az adatlap másolatát át kell adni, illetve meg kell küldeni az ellátottnak, valamint törvényes képviselőjének.

Az intézmény orvosa a korlátozó intézkedés alkalmazásáról tájékoztatja az intézmény vezetőjét. Az intézményvezető feladata az intézkedéshez szükséges feltételek, illetve szükség esetén a többi ellátott védelmének biztosítása. A korlátozásról az intézményvezető haladéktalanul köteles tájékoztatni a törvényes képviselőt és az ellátottjogi képviselőt.

A panaszjog gyakorlásának szabályai

A korlátozó intézkedés, eljárás alkalmazása ellen a Szt. 94/G. § (4) alapján az ellátást igénybe vevő vagy törvényes képviselője panasszal élhet az intézmény fenntartójánál:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Nógrád Vármegyei Kirendeltsége
3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.

A panasz kivizsgálásához és a döntéshez a fenntartó szakértőként pszichiáter szakorvost vesz igénybe. A korlátozó intézkedés elleni panasz elintézése során, soron kívül kell eljárni.

A korlátozó intézkedésről szóló eljárásrendet, az intézményben hozzáférhető, jól látható helyen ki kell függeszteni.

Bereczné Kelemen Éva
Bereczné Kelemen Éva
intézményvezető

ADATLAP
korlátozó intézkedés elrendeléséhez

[a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 101/A. § (3) bekezdéséhez]

Az ellátott neve: .....
Születési idő: .....

A korlátozó intézkedés kezdetének időpontja:
év: ..... hó: ..... nap: ..... óra: ..... perc: .....

A korlátozó intézkedés formája és leírása:

A) fizikai:

szabad mozgás korlátozása: .....

fokozott ellenőrzés: .....

B) kémiai: ..... adása, i.m., i.v.

Az elrendelő neve: ..... beosztása: - orvos
- vezető ápoló

Ha nem orvos, akkor az orvosi jóváhagyás időpontja:
év: ..... hó: ..... nap: ..... óra: ..... perc: .....

Az elrendelés rövid indokolása:

.....
.....
.....

A korlátozó intézkedés feloldása: .....

A korlátozó intézkedés során szolgálatot teljesítő egészségügyi, szociális dolgozó(k)

Neve: ..... beosztása: .....

Neve: ..... beosztása: .....

Neve: ..... beosztása: .....

Neve: ..... beosztása: .....

Az intézet pszichiáter orvosának tájékoztatása megtörtént:

év: .... hó: ..... nap: ..... óra: ..... perc: .....

További intézkedés: szükséges - nem szükséges

.....
intézményvezető aláírása

.....
intézmény orvosának aláírása

BETÉTLAP

A korlátozó intézkedés időtartama alatt végzett ellátás dokumentálásához

Név: .....

Születési idő: .....

Szobaszám: .....

Diagnózis: .....

Terápiás terv elkészítésének időpontja veszélyeztető, illetve közvetlen veszélyeztető állapotra:

.....

1. Az intézkedés elrendelését megelőző állapotváltozás, tünetek feljegyzése:

.....
.....
.....

2. Korlátozás folyamata, eredménye:

Ápolási diagnózis	Ápolási cél	Ápolási feladatok	Ápolási eredmény	Aláírás

3. Eseménynapló:

Dátum, idő	Esemény leírása	Aláírás

4. Lezajlott esemény megbeszélésének időpontja, illetve fenti eseményre készült terápiás terv módosítása az elláttal:

.....
.....
.....

5. A korlátozás eredményességének rövid összefoglalása:

.....
.....
.....

6. Ellátottjogi képviselőhöz eljuttatva:

.....
.....
.....

.....
intézményvezető aláírása

.....
intézmény orvosának aláírása

A korlátozó intézkedés során szolgálatot teljesítő egészségügyi, szociális dolgozó(k) aláírása:

.....